

РЕШЕНИЕ

№ 4867

гр. София, 14.07.2014 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 8 състав,
в публично заседание на 22.04.2014 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Деница Митрова

при участието на секретаря Милена Рашкова и при участието на прокурора Димитров, като разгледа дело номер **1273** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК, вр. чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Образувано е по повод искова молба с вх. № 3292 от 05. 02. 2013 г. по описа на Административен съд – София град, подадена от Я. К. В., ЕГН [ЕГН], към датата на завеждането ѝ, изтърпяващ присъда в Централния затвор – С. против Министерство на правосъдието и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” с искане за установяване на действия и бездействия на служителите на Затвора С., ГДИН и МП, изразяващи се в лишаването му от диетична храна, орязан грамаж на общата храна, неоказване на медицинска помощ във връзка с лекуване на зъбите му, лишаване от възможност за кардио упражнения във фитнес центъра в продължение на месеци, претърпени болки и страдания в следствие на увреждане на здравето му.

В исковата молба е посоченото, че претендираното обезщетение е в размер общи на 7 000 000,00 лева и е с цел обезвреда на претърпените от Я. В. неимуществени вреди. Във връзка с дадени от съда указания, с молба от 15.04.2013 г. исковата молба е конкретизирана по периоди, размер на обезщетението, действия и бездействия, от които са претърпени неимуществени вреди. След направеното уточнение, предявеният иск е свързан със следното , както следва: т. 1. За времето от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. (дата на завеждане на исковата молба) сумата от 1 000 000,00 лева за това, че е лишен от разнообразна и достатъчно по количество диетична храна за диабетно болен, поради което е бил принуден да консумира консервирана и друга неподходяща храна.;

2. за периода от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. - 1 000 000,00 лева, за това, че в е Я. В. е бил системно лишаван от полагащият му се грамаж на порцията от общата храна, сервирана в столовата, поради което е бил принуден да се храни в нехигиенични условия;

3. от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. – 1 000 000,00 лева. За това, че ищецът е бил лишен от медицинско обслужване, свързано с лечение на болни зъби и вадене на зъби в условията на затвора;

4. от 30.04.2009 г. до края на 2011 г. – 1 000 000,00 лева. За това, че ищецът е бил системно лишаван от предписания му по количество и вид медикамент инсулин;

5. от 30.04.2009 г. до месец декември 2012 г. – 1 000 000,00 лева. За това, че В. е бил лишен от достатъчна двигателна активност, въпреки предписанията на лекарите;

6. от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. – 1 000 000,00 лева. За това, че в следствие на лишенията от подходяща и достатъчна храна, двигателна активност и своевременно и адекватно медицинско обслужване в затвора, ищецът поддържа непрекъснато високи стойности на кръвната захар и от там е получил съпътстващи на основното му заболяване – захарен диабет, здравословни усложнения;

7 от датата на отмяната на факс за освобождаване, изпратен от прокуратурата. За това, че се е чувствал незащитен, малоценен и е изпитвал страх за живота и здравето си поради налаганите му дисциплинарни наказания.

Допълнително в жалбата е посочено, че незаконосъобразността на действията и бездействията, от които са му причинени неимуществени вреди, представляват нарушения на служебните задължения на ответниците да осигурят подходящи условия за изтърпяване на присъдата, съобразени със законовите изисквания и спазване на основните права, предвидени в Конституцията на Република България, визирани в чл. 2, т.3 от ЗИНЗС – осигуряване на условия за поддържане на физическото и психическото здраве, а именно: - неосигуряване от страна на затворническата администрация на безплатна храна, достатъчна по химически и калориен състав, което представлявало нарушение на чл. 84, ал.2, т.1 от ЗИНЗС и чл. 84, ал.3 от с.з.:

- Неосигуряване на условия за провеждане на своевременно лечение на болните зъби, неосигуряване на подходящи условия за лечение на основното заболяване диабет, неосигуряване на медикаменти, неосигуряване на подходящ двигателен режим, съгласно препоръките на лекарите, представляващи нарушение на чл. 128, ал. 1 ЗИНЗС за осигуряване на условия за спазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода;

- Нарушение на чл. 129, ал.3 от ЗИНЗС – несъобразяване от страна на затворническата администрация с предписанията на медицинските специалисти;

- Нарушение на чл. 135, ал.1, 2, 3 и 4 от ЗИНЗС – неизпращане в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода и неорганизиране на лечение, охрана и транспортиране във външни лечебни заведения, когато е необходимо;

- Неизпълнение на задълженията по чл. 150, ал.1, т. 1 – 4 и т. 6 от ЗИНЗС и неизпълнение на предписанията за отстраняване на нарушенията по ал.1, съгласно ал. от чл. 150 от ЗИНЗС;

- Липса или недостатъчен контрол върху дейността на затворническата администрация от страна на Министерство на правосъдието и ГДИН, неизпълнение на служебните задължения в чл. 15, ал.1, т. 3 и т. 4 от ЗИНЗС от страна на началника на затвора.

В хода на съдебното производство ищецът редовно призован, не се явява и не се представлява в съдебното заседание, в което е даден ход по същество на спора.

Ответниците – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” и Министерство на правосъдието, редовно призовани се представляват от юрк. Ш., който оспорва исковата молба, депозира писмен отговор. Изразява становище за неоснователност и недоказаност на предявените претенции. Претендира юрисконсултско възнаграждение и сторените разноски по делото.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава становище за неоснователност и недоказаност на исковата молба. Сочи, че не е доказана причинно – следствена връзка между незаконосъобразните действия и бездействия на органа и причинените вреди. Прави искане и предложение за прилагане на нормата на чл. 5 от ЗОДОВ, тъй като от данните по делото е установено, че ищецът е допринесъл за настъпване на вредите.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установени следните обстоятелства по делото:

От данните по делото се установява, че ищецът Я. К. В. на 16.05.2009 г. е постъпил за пореден път в СЦЗ. Преди това от 02.05.2009 г. се е лекувал във Вътрешно отделение на Специализирана болница за активно лечение на лишените от свобода (СБАЛЛС). Повод за хоспитализацията е протестна реакция – гладна стачка, инсулинозависим захарен диабет – декомпенсиран, артериална хипертония – I степен, дислипидемия. Изписан на 13.05.2009 г.

На 14.05.2009 г. ищецът отново е приет в СБАЛЛС в качеството на затворник с диагноза: Захарен диабет – инсулинозависим тип, метаболитно декомпенсиран, артериална хипертония – I степен, дислипидемия. Изписан на 29.05.2009 г.

На 17.01.2011 г., Я. В., е лекуван в Университетска специализирана болница за активно лечение по ендокринология (УСБАЛЕ) „Академик И. П.” – С. до 27.01.2011 г. с диагноза: Захарен диабет – ИЗТ „лош гликемичен контрол, затлъстяване, артериална хипертония”.

На 19.09.2011 г. ищецът е бил планово хоспитализиран в УСАЛЕ до 30.09.2011 г. и със същата диагноза.

За периода 2011 г. – 2012 г. Я. В. не е лекуван в СБАЛЛС – С., по данни от Доклад на д-р М. – директор на СБАЛЛС – С. рег. № 339 от 19.04.2013 г., поради отказ на лишения от свобода. Налице са три отказа срещу подпис и няколко без подпис. В същото време ищецът е посетил СБАЛЛС – вътрешен кабинет, кабинет на дежурен лекар общо 48 пъти, като в повечето случаи е получавал медикаменти на ръка, срещу подпис.

На 16.02.2012 г., Я. В. е хоспитализиран в УСБАЛЕ „А. И. П.” по повод на декомпенсация на инсулинов захарен диабет, до 27.02.2012 г. От тази дата до 14.01.2013 г. е бил на лечение във Вътрешно отделение на СБАЛЛС – С..

За престоя на ищеца във Вътрешното отделение на СБАЛЛС е приета по делото Докладна записка от д-р М. с № 1308 от 21.12.2012 г. (л.145 – 146), адресирана до главния директор на ГД ”ИН”. От нея се установява, че в деня на хоспитализирането е предложено на В. да си остави Инсулина в манипулационната на отделението, но същият е отказал. В следващите дни лечението е водено по предписание на ендокринолозите от УСБАЛЕ. Ищецът е бил консултиран с невролог на 12.03.2012 г. На 13.03.2012 г. е бил консултиран с хирург по повод на образуване в областта на гърба. На 14.03.2012 г. лишеният от свобода е бил изведен за контролен преглед в

Клиниката по диabetология по предписание на епикриза. Препоръчано е увеличаване на дозите на Инсулин.

На 28.03.2012 г. след провеждане на лечението е предложено изписване от СБАЛЛС. На следващия ден след разпределение, от което В. е недоволен, състоянието му рязко се е влошило – „блед, изпотен, регистрирани стойности на артериално 105/60; фреквенция 9буд/мин; кръвна захар – 26,4 ммол/л”. По този повод е оставен в отделението. На 29.03.2013 г. ищецът е бил консултиран с очен лекар, като е отказал прегледа и е настоял за преглед от външен специалист. По тази причина ЛКК е изготвила Протокол за прекъсване на изпълнение на наказанието за постъпване в очна клиника – 02.04.2012 г. След получаването на отказ, Я. В. е обявил гладна стачка – отказвал храна, пиел течности. На 10.04.2012 г. е прекъснал гладната стачка. На 12.04.2012 г. му е било извършено контрастно изследване на стомаха, което е дало суспектни данни за язва на дванадесетопръстника и е започнало лечение. В началото на месец май са се били появили оплаквания от болка във врата и изтръпване на ръцете, извършена е рентгенография на шийни прешлени – данни за остеохондроза, поради което е било предложено физиолечение и външна употреба на противовъзпалителни, поради персистиращите оплакванията от стомаха.

На 04.06.2012 г. е направено ново предложение за изписване на В. от болницата на затвора. На следващия 05.06.2012 г. пациентът отново е обявил гладна стачка, която е била преустановена на 12.06.2012 г. Ищецът е искал консултация с д-р Танкова от УБСАЛЕ, Клиника по диabetология, като е била дадена възможност за това след 15.08.2012 г.

На 28.08.2012 г. отново е направено предложение от д-р П. за изписване на Я. В.. На следващия ден е отчетена кръвна захар 23,9 ммол/л, като изследването е извършено с личен глюкомер. Следват високи стойности на кръвната захар и планово приемане в Клиниката по диabetология на 19.11.2012 г. междувременно на 21.09.2012 г. ищецът се самонаранява в областта на предмишницата, като отказва обработка на раните в знак на протест.

Съгласно Протокол на ЛКК № 116 от 04.10.2012 г., комисията при СБАЛЛС – С. е дала заключение, че ищецът е с изразена диabetна ретинопатия. Измененията в ретините показват прогресия в сравнение с предишно изследване, което се дължи на характера на основното заболяване, така и на лошата компенсация на захарния диabet. Счетено е, че са налице достатъчно медицински индикации за прекъсване на наказанието по чл. 447, т. 3 от НПК за срок от три месеца с цел настаняване му в ендокринологична клиника за уточняване (корекция) на терапията на диабета и евентуално осъществяване на лазеркоагулация в специализирана очна клиника (л. 165).

На 15.10.2012 г. е дадено отново мнение за дехоспитализация, но са възникнали стоматологични проблеми. Лишеният от свобода е отказал преглед при стоматолог от МЦ, започнато е антибиотично лечение, като стойностите на кръвната захар при наличието на зъбна инфекция са 23,9 ммол/л.

На 23.10.2012 г. е направен следващ опит ищецът да бъде изписан от СБАЛЛС, при което същият е влязъл в конфликт с д-р П., счупил е писалката с Инсулин и отново обявил гладна стачка, която е преустановена на 30.10.2013 г.

На 01.11.2012 г. е обявена отново гладна стачка, тъй като е било направено предложение от лекуващите в СБАЛЛС за извеждане, съобразно чл. 135 от ЗИНЗС за офталмологична консултация. Гладната стачка е преустановена на 05.11.2012 г.

На 19.11.2012 г. ищецът е постъпил в УСБАЛЕ. Там поради неспазване на вътрешния ред и по настояване на В. е върнат в Затвора С. през нощта на същия ден. На 21.11.2012 г. е обявена гладна стачка, която е преустановена след няколко дни, когато започват оплаквания от болка в коленните стави, поради което е консултиран с ортопед.

На 18.12.2012 г. поради не съгласие с надзорния състав ищецът се самонаранява и отново обявява гладна стачка.

От приетата по делото медицинска справка рег. № 1136 от 07.11.2012 г. е видно, че ЛКК ищецът системно е отказвал да му бъдат правени лабораторни изследвания (л. 157).

На 31.10.2012 г. д-р М. е подала Докладна записка рег. № 1120 до началника на Затвора С., с която го е информирала за поведението на Я. В., както и че към посочената дата след втора консултация в Клиника по диабетология лишеният от свобода пациент следва да поставя 34Е сутрин и 24Е на обед Инсулин Хумалог микс 50 и 40Е и Инсулин Хумалог микс 25 вечер. Общият сбор на единиците е 100, а не 136Е. Изразено е съмнение, че ищецът си поставя необходимите 100 Е, тъй като инсулинът не се дозира от лекари. Също така е посочено, че В. отказва да даде кръв за изследване, както и Инсулина за поставяне от медицинско лице или най-малкото да го аплицира под контрол от медицинско лице (л. 158 – 159).

По делото е прието като писмено доказателство Становище рег. № 1093 от 25.10.2012 г. на д-р М. до началника на затвора в С., в което отново се описва поведението на Я. В. в СБАЛЛС, отношението му към медицински персонал, редът и начина на отпускане, получаване и съхранение на медикаментите за диабетно болните.

Във връзка спазването на хигиената директорът на СБАЛЛС, д- М., е издала следните разпореждания: № 50 от 19.03.2013 г. относно ограничаване на инфекции при обработване на съдовете; № 52 от 25.03.2013 г. относно ограничаване на вътреболнично разпространение на инфекциозни заболявания и № 51 от 20.03.2013 г. относно недопускане сместването на болнично бельо на болни с неинфекциозни заболявания с такова на инфекциозно болни (л. 167 – 169).

Към медицинската документация са представени протоколи за извършена ДДД – обработка (л. 170 – 172); план за дезинфекция на СБАЛЛС – С., утвърден на 06.02.2013 г. ; 5 бр. Хигиенно заключение, издадени от Хигиенно – епидемиологична инспекция при медицински институт на МВР (л. 177 – 181).

Във връзка с посочените твърдения в исковата молба за неспазване на хранителния режим на ищеца, по делото са представени 4 бр. Седмично меню при СБАЛЛС за 2012 г. (л. 182 – 186), както и седмично меню от 11.07.2011 г., включващо диети – диабет(л. 55).

Допълнително от приетите писмени доказателства по делото се установява, че във връзка с многобройни жалби на ищеца и на неговите адвокати началникът на Затвора С. с писмо рег. № 833 от 14.02.2012 г.(л. 42), е информирал адв. М. Д. от САК, че според ЗИНЗС и подзаконовите нормативни актове касаещи изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, не регламентира получаването на допълнителна хранителна пратка, както и че по време на престоя на открито л.св. В. има възможност за ежедневна физическа активност (още повече ходене пеша), съобразена със здравословното му състояние. С друго писмо изх. № 8615 от 11.12.2012 г.(л.43), адресирано да адв. Елен Я., с която е информирана, че В. е настанен за лечение в СБАЛЛС, до фитнес залата на затвора за провеждане на кардио упражнения (каране

на колело) и да тренира с леки гирички, както и че това е осигурено във физиотерапията на болницата, която разполага с подходящи уреди за упражнения. А, относно количеството на предоставяната диетична храна е посочено, че същата се приготвя по таблици и по меню, утвърдено от лекар.

В горния смисъл главният директор на ГД „ИН“ е изпратил писмо до адв. Д. с рег. № 1606 от 14.02.2012 г., както и второ с рег. № 2257, с копие до Министерство на правосъдието, Министерство на здравеопазването и Началника на Затвора [населено място](л. 46 – 47).

На 14.02.2011 г. прокурор при Софийска градска прокуратура е изпратил писмо № П – 388/2009 г. до началника на Затвора – С., с което са дадени указания спрямо л.св. Я. В. да се приложи чл. 68 от ППЗИНЗС. В тази връзка е изготвена Медицинска справка от директора на МЦ при затвор С. от д-р А., адресирана до началника на затвора, в която се казва, че са нормализирани стойностите на кр. Захар и липидния профил. При завръщането в затвора, В., е настанен в стационара. Дадена му е диабетна храна, с която се разполага в рамките на затвора, но той предпочитал храна предимно внесена отвън. Изрично е посочено, че правилната диета за диабетици е № 9, която изключва захарта, сладките, бонбони и други храни със захар, като консумация – ограничено количество на мед, ксилит и сорбит. Подходящи са всички видове пресни зеленчуци и зеленчукови консерви; картофи и варива в ограничено количество; хляб – типов 200 гр. дневно; ядки – фъстъци, бадеми, лешници; несладки плодове и плодови сокове – 400 [населено място].; нетлъсти меса – птиче телешко, заешко – по възможност прясно приготвени; ограничено количество млечни продукти – предимно обезмаслена извара. Според д-р А. тази диета не би могло да се поддържа от разрешен брой колетни пратки, а е посочено, че в ППЗИНЗС има предвидена допълнителна такава (пратка) поради заболяване (л. 54).

В хода на съдебното производство по искане на страните са изслушани следните свидетели – С. М. С. и Б. Л. С. (от жалбоподателя) и И. Й. Д. и д-р Е. Т. А. (от ответника).

От показанията на свидетелката Д. се установява какъв е режимът в отделните отряди в затвора С.. Същата в периода септември 2011 г. – март 2012 г., за около 6 месеца е отговаряла за групата, т. нар. „Стационар“, т.е. Медицинския център, в която е настанен ищецът. Нейната дейност е оценъчно – диагностична, изготвяне оценка на риска от рецидив и вреди, т.е. определя кой колко е опасен, каква е вероятността да извърши престъпление. Познава ищеца и докато е отговаряла за групата „Стационар“ го е виждала и е разговаряла седмично по няколко пъти. Допълнително на въпросите, зададени във връзка със здравословното състояние на ищеца, свидетелката изрично заявява, че докато е отговаряла за групата „Стационар“ не е имало оплакване относно хигиената, храната или нещо друго. Заявява също така, че диетите се предписват от медицинско лице и при необходимост се осигурява храна, според заболяването. Свидетелката не си спомня дали В. е имал претенции за храната, както и да е имал проблеми с получаването на хранителни пратки. Според нея не е имало причини да се откаже на ищеца да ползва фитнес залата към болницата на затвора,

освен когато е имало ремонт и е била затворена за всички.

От показанията на тази свидетелка се установява, че има специален списък в местата за лишаване от свобода на разрешените вещи, които лицата имат право да внесат. Същата изрично подчерта в своите показания, че ако лишеният от свобода няма прибори за хранене, му се предоставят такива от администрацията на затвора. Не си спомня да се разлива течна храна и да са се давали прибори, с които лишените да не могат да се хранят. Свидетелката Д. не е виждала някой да се храни без прибори, защото не са му били дадени. Същата заявява, че социалните работници присъстват по време на храненията на лишените от свобода само ако е налице някакъв проблем. Тя е категорична, че за шестте месеца, през които е отговаряла за група „Стационар“ да е била викана по повод на малък порцион или некачествена храна, както и да е имало случай да е викана, защото В. се е оплаквал от храната.

От разпита на свидетеля А. – директор на медицинския център на Затвора С. е установено следното. На първо място е необходимо да се посочи, че наличието на предходно осъждане на този свидетел, не влияе на достоверността на показанията му, тъй като осъждането не е свързано с престъпление по чл. 290 от НК или друго против правосъдната система. Същият дава описание на МЦ, който представлява обособени килии със санитарен възел. Относно настаняването на В. заявява, че същото е станало през 2009 г. по препоръка на дежурния лекар, който е извършил първоначалния преглед на лишения от свобода. Медицинските лица са били запознати със здравословното състояние на ищеца, който е фамилно обременен с диабет, на инсулиново лечение и че при постъпването е бил в хипергликемия. Този свидетел посочва, че диабетната диета се изготвя от главната сестра, както и че на ищеца му е провеждано лечение освен за основното му заболяване, така и на възникнали други интеркорентни заболявания. Същият изрично подчерта, че понякога се дават плодове на всички лишени от свобода, а не само на диабетиците, като по отношение на тях не следва да са сладки. Диабетно болните имат право извън колета с храна, на 5 кг. плодове и зеленчуци и 5 кг. месо и млечни продукти, както и да пазаруват от бюфета на затвора със специална карта. Д-р А. подробно описва редът, по който се изписва лекарството на В. – инсулин, както и че същото се предоставя от НЗОК, не е сигурен, но според него има някакво доплащане за медикамента. Категоричен е, че първоначално инсулинът е внасян отвън в запечатани опаковки.

Този свидетел посочва, че ищецът е постъпил в ОСЗ с нива около 12 – 13 ммол/литър на кръвната му захар, поради което е приет в стационара на затвора. Също от неговия разпит се установява, че на В. за периода 2009 г. – 2012 г. са направени девет външни консултации с лекари ендокринолози, както и че два пъти е консултиран през 2009 г. с доц. Б.

от ендокринологичната клиника на МВР; правени са консултации с доц. Танкова в Ц. ендокринологична клиника към МБАЛ „А.". В тази клиника ищецът е настаняван три пъти и е консултиран пет пъти, заради високите стойности на кръвната захар. Според този свидетел В. е отказал настаняване и хоспитализация в МВР – болница и във вътрешното отделение на болницата на затвора.

Във връзка с дневния режим на ищеца, свидетелят А. заявява, че в качеството на лишен от свобода ищецът има допълнителен престой на открито освен предвидения час и половина за другите затворници. От неговите показания става ясно, че В. е могъл да ползва фитнеса в Затвора, независимо, че имало период, през който е бил затворен. Според свидетеля, в качеството му на медицинско лице, фитнесът не е задължителен, тъй като е анаеробно натоварване и не е препоръчителен.

Във връзка с предлаганата дентална грижа, свидетелят А. сочи, че в затвора работят две стоматоложки със специалности и сравнително добри умения. Изказано е мнение, че ако техните умения не се харесват, то лишените от свобода, могат след специално разрешение от началника на затвора, да доведат и личен зъболекар.

Не се отрича факта, че с обявяването от В. гладни стачки, същият допълнително е влошил здравословното си състояние.

На въпроси, поставени от адв. Е. Я., свидетелят отговори, че при предписан специален, двигателен режим, същият следва да е конкретизиран. Същото така се каза, че св. А. лично 5 – 6 пъти е правил предложение по ЛКК и затворническата администрация за прекъсване изтърпяването от ищеца на наложеното наказание. Категорично свидетелят заяви, че диабета на В. е 100% наследствен от неговата майка, а не на базата на стрес.

Що се касае до едновременното лечение на туберкулозно болни с лишени от свобода с други болести, свидетелят подробно и конкретно обясни предприеманите от медицинския екип действия.

Във връзка с твърденията в исковата молба, съдът допусна двама свидетели в режим на довеждане в полза на ищеца. Това са С. С. и Б. С.. От техните показания се установява, че са получавали по – малък порцион храна. В следствие на жалба, депозирана от В. са получавали плод не само за нова година. С. заявява, че по нареждане на св. А. в столовата е имало поставена заповед във връзка с диетата на диабетно болните.

По искане на страните е допусната комплексна СМЕ, извършена от д-р Д. - ендокринолог и д – р Х. – специалист по вътрешни болести. Същите са дали писмено заключение, което поддържат. В хода на съдебното заседание, проведено на 22.04.2014 г. и на поставените уточняващи въпроси от страна на съда, както и на въпросите поставени от

ответника, същите дадоха следните отговори:

Според д-р Д. представеното дневно меню за една седмица през 2011 г. на л. 55 не може да отговаря за един ден порцион, тъй като не стига за здрав човек. Д-р Х. направи уточнение, че представеното като 100 [населено място] и 1 яйце, е допълнителна закуска, която се включва към основните хранения. В следствие на това уточнение, д-р Д. изрази становище, че ако е допълнително към основните хранения, е допустимо. Според нея междинните закуски трябва да съдържат въглехидрати, които са в достатъчно количество в допълнително даваните сирене и мляко. И двамата експерта са единодушни, че този въпрос както е поставен е некоректен.

На поставен въпрос от съда и двете вещи лица се категорични, че отнетите от ищеца 3 броя филе „Е.“, 4 бр. синьо сирене „Президент“ са белтъчни храни, които не са подходящи за диабетно болен, тъй като могат да влошат състоянието му. Д-р Х. добавя, че в тези храни има подобрители и не са препоръчителни за болни с това заболяване. Тези храни съдържат добавки – пикантни колбаси, с добавена сол, кисели, съдържат повече белтъчини и завишен процент мазнини.

Д-р Д. прави подробен анализ на описаните диети на л. 181 – 186 от делото и заяви, че при хранения, в които няма достатъчно въглехидрати, същите се набавят от хляба. Само ако в дневния порцион има хранения с малко въглехидрати, болните могат да направят хипоглекемия.

Вещите лица единодушно заявяват, че ищецът е навредил на здравето си с обявяването от него гладни стачки. На следващо място експертите заявяват, че при стриктно спазване медицинските предписания не трябва да има влошаване на показателите му. Според тях случаите, когато не е могъл да ползва фитнеса на затвора, това не му е навредило, защото не е част от лечението на диабетно болните, както и че трябва да е обучен предварително. Преди спортуване или физическа активност диабетно болния трябва да си е измерил захарта.

Вещите лица са единодушни, че от данните по делото се установят адекватни действия от страна на затворническата администрация. От медицинската документация същите са констатирани, че д-р П. е отказал да лекува В., тъй като последният не е съдействал. Доктор Д. заявява, че отношението на затворническата администрация не се е отразило негативно на заболяването. Влошаването на състоянието на ищеца се дължи на неспазването от него на даваните му медицински предписания, включително и гладуванията му.

Като писмени доказателства по делото са приети представените с исковата молба, с отговора по нея, както и допълнително ангажираните от страните.

При така установената фактическа обстановка съдът прави

следните правни изводи:

Исковата молба допустима, като подадена от процесуално легитимирано лице. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица.

Нормата на чл. 204, ал.4 от АПК предвижда, че незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

Основателността на иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ предполага установяването на кумулативното наличие на следните материални предпоставки: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; вреда от такъв административен акт или незаконно действие или бездействие; причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред.

От съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, съдът намира, че предявените от Я. К. В. осъдителни иски против ГД"ИН" и Министерство на правосъдието не са доказани по своето основание.

Съгласно чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. В ал. 3 на същата норма е посочено, че условията и редът за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода се определят с наредба, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на правосъдието.

Новелата на чл. 129, ал. 3 от същия закон въвежда императивното изискване, че предписанията на медицинските специалисти имат задължителен характер за началниците на съответните места за лишаване от свобода. Медицинското решение се взема единствено в интерес на здравето на лишения от свобода.

На следващо място се твърди, че са нарушени предписанията на чл. 135 от ЗИНЗС, която норма казва, че лишените от свобода се изпращат в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода, когато: 1. в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода няма условия за провеждане на необходимото лечение; 2. се налага лечение на инфекциозни заболявания; 3. са необходими консултативни прегледи или специализирани изследвания. В ал. 2, (2) (И.. и доп. - ДВ, бр. 103 от 2012 г.) е предвидено, че изпращането на лишени от свобода за

лечение в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода се извършва със заповед на началника на затвора или на поправителния дом по предложение на директора на специализираната болница за активно лечение на лишени от свобода или на директора на медицинския център. При спешни случаи или за консултативни прегледи и специализирани изследвания изпращането се извършва с устно нареждане на началника на затвора или поправителния дом. (ал. 3). Охраната, транспортирането и лечението на лишените от свобода в лечебни заведения извън местата за лишаване от свобода се организира и осъществява под ръководството на началника на затвора, затворническото общежитие или поправителния дом (ал.4, редакция 2012 г.).

В исковата молба се твърди, че не са спазени изискванията на чл. 150, ал.1 от ЗИНЗС, според който медицинските специалисти в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода изпълняват задълженията на здравни инспектори и дават предписания относно: 1. количеството и качеството на храната и качеството на водата, предназначена за питейно-битови нужди; 2. годността и чистотата на дрехите и спалните принадлежности; 3. хигиената и чистотата на помещенията и на настанените в тях лишени от свобода; 4. състоянието на осветлението, отоплението, канализацията и проветряването на спалните и работните помещения; и 6. спазване на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения към местата за лишаване от свобода.

Допълнително се твърди, че е допуснато нарушаване на изискването на чл. 15, ал. 1 от ЗИНЗС, според което началникът на затвора или на поправителния дом: 3. организира, ръководи, планира, контролира и отговаря за работата на служителите (редакция към 2009). Това предписание е допълнено с ДВ, бр. 103 от 2012 г. - организира, ръководи, планира, контролира и отговаря за работата на служителите, разрешава отпуски и командирова служители в страната, награждава служителите с награди по чл. 30, ал. 2, т. 1 от този закон и налага дисциплинарни наказания по чл. 226, ал.1, т. 1 - 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи и по чл. 188, т. 1 и 2 от Кодекса на труда; и 4. отговаря за спазването на законността в затвора или в поправителния дом.

Конкретизираните правни разписания, които според ищецът са нарушени кореспондират в съвкупност с изброените 7 точки в исковата молба, както следва:

т. 1. За времето от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. (дата на завеждане на исковата молба) за това, че е лишен от разнообразна и достатъчно по количество диетична храна за диабетно болен, поради което е бил принуден да консумира консервирана и друга неподходяща храна. Това

твърдение на ищеца не бе напълно опровергано от събраните в хода на производството писмени и гласни доказателства. Безспорно се установи, че на В. е подсигурявана от затворническата администрация съобразена със здравословното му състояние храна. Към общата диета за диабетно болните е предвидена допълнителна диета. За същата вещите лица след уточнение, че представлява допълнителни хранения, единодушно заявиха, че е достатъчна за набавянето на необходимите въглехидрати от болния. Действително, съгласно показанията на свидетелите на ищеца, след подадена жалба до администрацията на СЦЗ, е допълнен порцията на лишените от свобода с плодове, но не бе конкретизиран периода. В следствие да множество подавани от адвокатите на В., жалби, на същия е разрешено да получава допълнителна храна по реда на чл. 68 от ППЗИНЗС. Тази норма е обнародвана с ДВ бр. 9 от 2010 г., в сила от 1.02.2010 г. Тя предвижда, че диетична храна на болните по предписание на лекаря се осигурява и в извънболнична обстановка. Тези лица получават храна по нормите за лишените от свобода, заети с тежка физическа работа, освен ако имат право на по-висока дажба. Следователно може да се направи извод, че от датата на влизане в сила на посочената норма до 14.02.2011 г., когато е разрешена допълнителната диетичната храна на ищеца, ответниците по делото не са се съобразили със законовите изисквания. Тук следва да се посочи, че не са ангажирани абсолютно никакви други доказателства, от които да е видно, че диетична храна не му е била внасяне по общия ред за лишените от свобода.

т.2. за периода от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г.относно системно лишаване на В. от полагащият му се грамаж на порцията от общата храна, сервирана в столовата, поради което е бил принуден да се храни в нехигиенични условия; В хода на настоящето производство не се събраха доказателства в тази връзка. Ищецът е получавал обща храна наравно с останалите лишени от свобода. Свидетелите С. и С. не потвърдиха твърденията за намален грамаж. Свидетелката Д., в качеството ѝ на социален работник в СЦЗ, посочи, че докато е отговаряла за отряда, в който е настанен В., последният не е имал претенции и не е възразявал от грамажа на даваната му обща храна. Отделно от това следва да се посочи, че съгласно отговорите, дадени от вещите лице по делото – общата храна не е достатъчна и дори е несъвместима със заболяването на В., т.е. тя не снабдява организма му с необходимите въглехидрати, поради което му е била отпусната допълнителната диабетна диета. В тази част исковата молба е неоснователна и недоказана.

т.3. от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. ищецът е бил лишен от медицинско обслужване, свързано с лечение на болни зъби и вадене на зъби в условията на затвора. Съгласно приетото по делото медицинско досие

В. е имал проблем със зъбите на 15.10.2012 г., когато е било дадено мнение за дехоспитализация му и тогава са възникнали стоматологични проблеми. Ищецът е отказал преглед при стоматолог от МЦ, започнато е антибиотично лечение, като стойностите на кръвната захар при наличието на зъбна инфекция са 23,9 ммол/л. В случая е налице тенденциозно отношение и преднамерено поведение от страна на ищеца, тъй като същият е отказал и първоначален преглед, за да може стоматологичните работници и лекуващия лекар да предприемат действия по външното му лечение. Н. на твърденията.

т.4. от 30.04.2009 г. до края на 2011 г. относно системно лишаване от предписания му по количество и вид медикамент инсулин. От събраните по делото писмени и гласни доказателства (показанията на свидетелите на ищеца и на ответната страна) се установи, че в отделни периоди от време ищецът е получавал от своите близки необходимите му количества инсулин. В други периоди лекарството му е предоставяно от болницата към затвора. Не се ангажираха доказателства, които да потвърдят твърдението, че не е предоставяне необходимото количество инсулин, а на против стана ясно, че ищецът сам си е поставял дозите. Според вещите лица В. е обучен как да си поставя лекарството. В голямата част от претендирания период ищецът е бил на амбулаторно лечение. Нещо друго от данните по делото се установява, че дори и да има недостиг на инсулин, то това се дължи на поведението на В., който е чупил инсулиновата си писалка, гладувал е съзнателно.

т.5. от 30.04.2009 г. до месец декември 2012 г. лишаване от достатъчна двигателна активност, въпреки предписанията на лекарите. От данните по делото се установи, че лекарите не са предписвали допълнителен двигателен режим на ищеца. Вещите лица категорично заявиха, че предоставяната възможност за движение на ищецът от затворническата администрация е достатъчен. По отношение допълнителни и натоварващи упражнения, експертите са категорични, че ако болният е предварително обучен и спазва предписаната му диета и ред на лечение може да бъде дори спортист. Д-р Д. изрично в съдебно заседание на 22.04.2014 г. заяви, че не всеки диабетик може да се справи с болестта и същевременно да спортува, а д-р Х. подчерта, че ако на В. не е предоставен достъп до фитнес залата на затвора, с нищо не му е навредено.

т.6. от 30.04.2009 г. до 05.02.2013 г. относно лишенията от подходяща и достатъчна храна, двигателна активност и своевременно и адекватно медицинско обслужване в затвора, ищецът поддържа непрекъснато високи стойности на кръвната захар и от там е получил съпътстващи на основното му заболяване – захарен диабет, здравословни усложнения. От събраните по делото писмени и гласни доказателства категорично се установи, че ищецът е постъпил в СЦЗ с високи нива на кръвната захар,

същият страда от наследствен диабет. Завишените нива на инсулин се дължат изцяло на неспазване на предписаното му лечение, обявяваните гладни стачки; консумирането на вредна храна (филе „Е.“, синьо сирене „Президент“ и др.). Вещите лица са категорични, че здравословното състояние на ищеца не се е влошило от профилактично даваният му медикамент „Тубуцин“. Тук най – ярко се проявява приложението на чл. 5 от ЗОДОВ, който регламентира случаите, когато отговорността за увреждането отпада.

т.7 от датата на отмяната на факс за освобождаване, изпратен от прокуратурата. За това, че се е чувствал незащитен, малоценен и е изпитвал страх за живота и здравето си поради налаганите му дисциплинарни наказания. По отношение на това твърдение не са ангажирани абсолютно никакви гласни и писмени доказателства.

С оглед на изложеното следва да се приеме, че не се установяват при условията на пълно и главно доказване настъпването на твърдените неимуществени вреди и наличието на пряка причинна връзка между описаните в исковата молба вреди и бездействието на длъжностните лица от администрацията на ГД „ИН“ и МП. Независимо, че съдът приема, че искът е частично основателен по т. 1 от исковата молба, но в хода на настоящето производство не се ангажираха абсолютно никакви доказателства, които да са относими към вредите, които е претърпял ищеца. Поради това не са налице материалноправните предпоставки по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, при които може да бъде ангажирана отговорността на държавата.

Предвид всичко изложено, предявените от Я. К. В. солидарни искиове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ срещу ГД „ИН“ и МП следва да се отхвърлят като неоснователни и недоказани по основание и размер, с изключение на части

С оглед изхода на спора и обстоятелството, че в последното по делото съдебно заседание процесуалния представител на ГД „ИН“ и МП направи искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение и сторените съдебно – деловодни разноски, същите следва да се уважат при спазване изискванията на НАРЕДБА № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, като се осъди ищецът Я. В. да заплати юрисконсултско възнаграждение в размер на всеки един от ответниците в размер на 400 лева и 480 лева съдебно – деловодни разноски (възнаграждения по приетата КСМЕ), внесени от Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

По изложените съображения и на основание чл. 203 във връзка с чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд, С. град, I отделение, 8 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Я. К. В. от [населено място] солидарни искиове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ против Министерство на правосъдието и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”.

ОСЪЖДА Я. К. В., ЕГН [ЕГН] да заплати в полза на бюджета Министерство на правосъдието юрисконсултско възнаграждение в размер на 400 (четиристотин) лева.

ОСЪЖДА Я. К. В., ЕГН [ЕГН] да заплати в полза на бюджета Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” сторените съдебно деловодни разноси в общ размер 400 (четиристотин) лева юрисконсултско възнаграждение и съдебно – деловодни разноси в размер на 480 (четиристотин и осемдесет) лева, общо 880 (осемстотин и осемдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Връща предоставеното затворническо досие (оригинал) относно Я. К. В. на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията”.

СЪДИЯ: